Kommenttipuheenvuoro:

EU:n tekoälyasetus ja sen vaikutukset

Joonas Mikkilä, johtava asiantuntija, Teknologiateollisuus ry

3.4.2024

Mikä ihmeen tekoälyasetus?

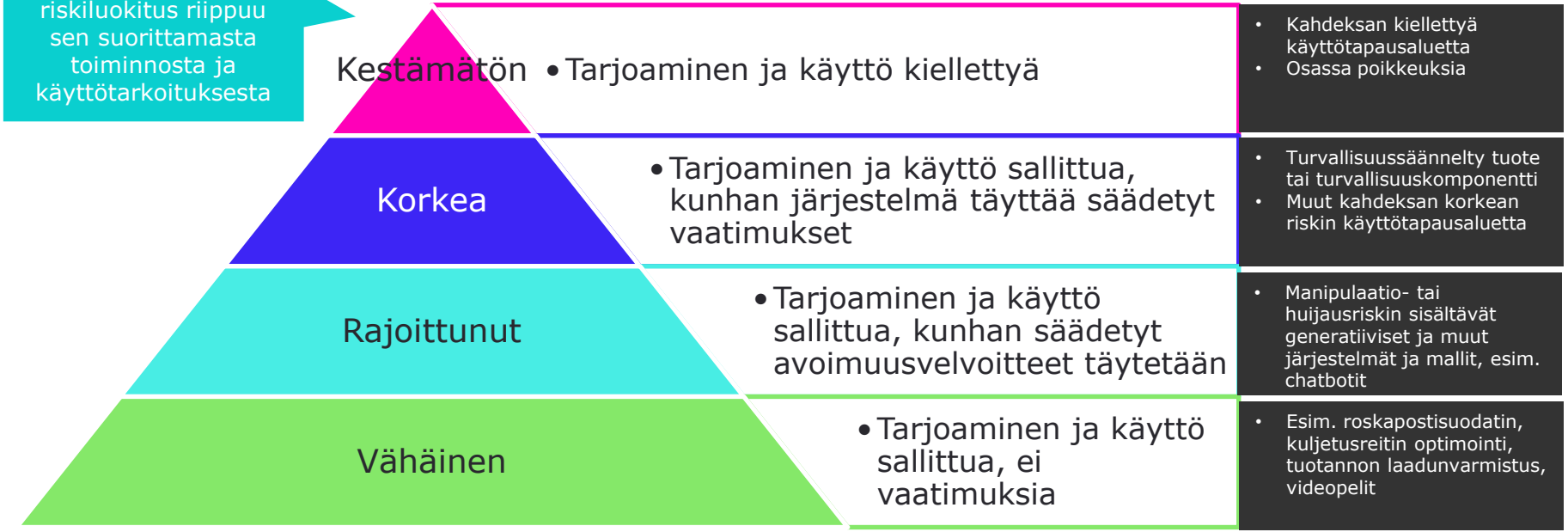
Tekoälyjärjestelmien ja yleiskäyttöisten tekoälymallien turvallisuussäädös

- Tavoitteena suojata terveyttä, turvallisuutta ja perusoikeuksia tekoälyjärjestelmien ja yleiskäyttöisten tekoälymallien käytöstä aiheutuvilta riskeiltä ja haitoilta
- Sovelletaan sellaisenaan EU:ssa kaikilla yhteiskunnan sektoreilla ja talouden toimialoilla
- Asetuksen myötä EU:sta tulee ensimmäinen merkittävä markkina, joka asettaa tekoälyn kehittäjille ja käyttäjille kokonaisvaltaisen ja sitovan säännöstön
- Tuhti paketti: 180 resitaalia + 113 artiklaa + 13 liitettä
- Asteittainen soveltaminen seuraavan 3 vuoden aikana



Riskiluokittelu

Tekoälyjärjestelmän riskiluokitus riippuu sen suorittamasta toiminnosta ja käyttötarkoituksesta



Yleiskäyttöisille tekoälymalleille kaksitasoinen riskiluokittelu

Järjestelmäriskejä sisältävät mallit	• Lisävaatimukset
Kaikki yleiskäyttöiset mallit	• Avoimuus- ja informointivaatimukset

Pohdintaa asetuksen vaikutuksista 1/2

- Soveltamisala alkuperäistä ehdotusta laajempi, koska yleiskäyttöiset tekoälymallit ja genAI-käyttötapaukset sisällytettiin säädökseen
- Säädöksen avainmääritelmien ja säännösten tulevaisuuskestävyys epävarmaa
- Tiettyjen järjestelmien ja mallien tarjoajille merkittäviä velvoitteita, jotka tuovat eurooppalaisille kehittäjille ylimääräisen taakan suhteessa kolmansien maiden kilpailijoihin
- Useimmat tekoälyjärjestelmien teolliset käyttötapaukset eivät kuulu soveltamisalaan, mutta tekoälyasetuksen ja alakohtaisten tuoteturvallisuussäädösten (esim. lääkinnällisten laitteiden asetus, koneasetus) yhteensovittaminen voi osoittautua haastavaksi

Pohdintaa asetuksen vaikutuksista 2/2

- Useimmat kielletyt ja korkeariskiset tekoälyjärjestelmien käyttötapaukset liittyvät julkiseen sektoriin, mutta myös yksityisen sektorin käyttötapauksia soveltamisalassa (esim. HR-järjestelmät)
- Täytäntöönpanon onnistuminen riippuu vaatimusten standardoinnista (korkeariskiset järjestelmät), käytännesääntöjen laatimisesta (yleiskäyttöiset mallit) ja komission muusta ohjeistuksesta
- Resurssien ja osaamisen puute voi haitata viranomaisten täytäntöönpanotyötä EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla
- Bryssel-vaikutus voi osoittautua globaalisti rajalliseksi tekoälyteknologioiden nopean kehityksen ja niihin liittyvän kovan taloudellisen ja geopoliittisen kilpailun vuoksi

Suomi-näkökulma

- Suomi on digitalisaation kärkimaa Euroopassa, ja täällä toimii myös tekoälyalan johtavia yrityksiä
- Asetuksen vaikutukset ovat näin ollen meillä luultavasti suhteessa suurempia kuin monissa muissa EU-maissa
- Valtionhallinnon ja sidosryhmien panostettava yhdessä toimeenpanon sujuvuuteen ja perustettava sääntelyhiekkalaatikko
- Sääntelyn rinnalla kannustettava panostamaan tekoälyn hyödyntämiseen kaikilla yhteiskunnan sektoreilla



Kiitos!

joonas.mikkila@teknologiateollisuus.fi

+358 45 129 6791

@joonasmikkila

